

Miljöredovisning – socialnämnden

Miljöfrågorna är en del av alla nämnders och kommunala bolags ordinarie arbete och inget som kan ligga vid sidan av. Målet är att miljö blir en naturlig del i alla verksamheter till nytta både för det interna miljöarbetet och den strategiska samhällsutvecklingen. Planering- och redovisningscykeln (budgetarbetet) är ett av verktygen för att gå från ord till handling.

Miljöarbete under 2022

I miljöprogrammet för 2022-2025 (beslutat av kommunfullmäktige 2021-11-29) finns strategier, mål och åtgärder inom målområdena Hållbara transporter och resor, hållbar samhällsplanering och bebyggelse samt hållbara gröna och blå miljöer. Socialnämnden ansvarar helt eller delvis för ett antal miljömål och åtgärder. Nedan redovisas arbetet med socialnämndens mål och åtgärder under 2022.

Hela miljöredovisningen finns på Miljöbarometern -Miljöbarometern för Vaggeryds kommun

<https://vaggeryd.internal.miljobarometern.se>

Tabell 1: Socialnämndens åtgärders genomförandegrad för 2022 redovisas i procent och i antal.

Status	Åtgärder (%)	Åtgärder (antal)
Genomförda eller genomförs kontinuerligt	12,5 %	1
Påbörjade	75 %	6
Ej påbörjade	12,5 %	1

Åtgärdsredovisning för 2022-2025

2022 är det första genomförandeåret för detta miljöprogram. Åtgärderna bedöms enligt skalan genomförda (grön markering), har påbörjats (gul markering), beslutad men ej påbörjat (vit markering). Observera att för de åtgärder där fler nämnder är ansvarig ligger en sammantagen bedömning av alla nämnders arbete till grund för åtgärdens status.

■ Säkra cykelparkeringar och laddning av elbil

Säkra och tillgängliga cykelparkeringar ska finnas vid kommunala arbetsplatser, skolor, förskolor, tåg- och busstationer och utvalda offentliga platser. Vid merparten av våra arbetsplatser ska anställda erbjudas att ladda sin privata elbil och i låsta kommunala cykelgarage ska laddning av elcykel möjliggöras.

2022: På flertalet skolor, förskolor och vid socialförvaltningens verksamheter finns tillgång till laddning av elbil. Behovet av säkra cykelparkeringar har inte kartlagts under 2022.

I samband med byggnation av nya Götafors skola och i planering av Hjortsjöskolans mellanstadie har säkra och tillgängliga cykelparkeringar beaktats. VSBo hänvisar än så länge till laddning i motorvärmäruttag. VSBo tittar på olika alternativ till laddboxar men de tär i dagsläget osäkert hur debitering ska ske. Cykelparkeringar och cykelrum finns, dock inte med laddmöjligheter.

Ansvar: Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Tekniska nämnden, VSBo, VEAB

■ **Minska matsvinnet**

Fortsatt arbete med att minska matsvinnet i våra verksamheter enligt det arbete som finns samt fortsatt utåtriktad kommunikation.

2022: Socialförvaltningen har under flera år arbetat med rutiner för att hålla matsvinnet på så låga nivåer som möjligt. Dietisten har utbildat personalen kring hur man kan få ut det mesta ur råvarorna. Under gemensamma APT-tillfällen diskuteras vikten av att inte tillaga mer mat än vad som äts upp. Under 2022 har ett nytt system startats upp med kontaktpersoner från köket som har ett uppdrag att samarbeta tätare med avdelningarnas personal så vi kan kommunicera lättare och snabbare och få feedback hur brukare äter då dagsform kan skapa stora skillnader. Det har blivit en ökad mängd gäster i restaurangerna vilket är roligt men gör det svårare att beräkna antal portioner. Som ett led i detta skapades initiativet med svinmatlådor vilket bidragit till att matsvinnet efter lunchen i restaurangen är nästan noll. Personalen har även kombinerat den andra rätten under lunchen med kvällsmaten på SÄBO vilket minskar matsvinnet.

Ansvar: Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden

■ **Minska avfallet med fokus på papper och plast**

Alla förvaltningar arbetar aktivt med att minska sitt eget avfall med fokus på plastförpackningar och kontorspapper. Fokus ligger också på att minska onödiga engångsprodukter samt att i största möjliga mån återbruka.

2022: Socialförvaltningen har inte kommenterat denna åtgärd för 2022.

Alla barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter arbetar löpande med att minska mängden kontorspapper och engångsartiklar i plast, genom att till exempel minska antal utskrifter och undvika engångsprodukter vid möten. ReMida är en stor källa till återbruk, där de andra verksamheterna kan hämta exempelvis spillpapper istället för att konsumera nytt papper. ReMida har också arbetat med Agenda 2030 och särskilt mål 12.8 "Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar" som de medvetet arbetat med under 2022. Det gör de genom att erbjuda olika lektioner och workshop för förskolor, skolor och fritidshem, pedagogiska möten för personal, samt erbjuda öppet hus för allmänheten och föräldramöten.

Kultur- och fritid arbetar löpande med frågan om att minska papper och plast. Miljö- och byggförvaltningen har säkerställt att digitala handlingar används vid nämndmöten. Arbetet pågår med digitala e-tjänster. Om sökande efterfrågar blanketter skickas dessa i första hand via epost. Arbetet pågår med att digitalisera inspektionsprotokoll så att dessa kan fyllas i direkt digitalt med hjälp av en läsplatta. VSBo använder sällan engångsprodukter förutom vid fältaktiviteter, till exempel hyresgästdagar. Digitala lösningar minskar behovet av utskrifter på papper till exempel kan kontrakt signeras digitalt. VEAB sorterar allt papper och plastförpackningar i sina lokaler i dagsläget.

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och byggnämnden, Socialnämnden, VEAB, VSBo, Tekniska nämnden och Miljö- och byggnämnden

▣ **Arbete i kommunens kemikaliehanteringssystem**

Alla förvaltningar och bolag ska arbeta i kommunens digitala kemikaliehanteringssystem. Systemet hjälper oss att uppfylla grundläggande lagstiftning (uppdaterad kemikalieförteckning) samt att göra riskbedömningar av kemikalier och fasa ut farliga kemikalier.

2022: Socialförvaltningen ska registrera och riskbedöma kemikalier i verksamhetsystemet Ichemistry samt ersätta ej lämpliga kemikalier.

Sim- och sporthallarna, Räddningstjänsten och Vaggeryds energi har arbetat med att föra in alla kemikalier som används då systemet var nytt. Det har sporadiskt kontrollerats efter det. Det har inte köpts in nya kemikalieprodukter som inte redan finns med i systemet. För Räddningstjänsten kommer detta läggas in som en rutin i årshjulet. Tekniska förvaltningen arbetar med att föra in nya kemikalier. För VSBo kvarstår arbetet med att inventera och riskbedöma produkter.

För barn- och utbildningsförvaltningen är arbetet igång både inom kosten, förskolan, grundskolan och gymnasie/vuxenutbildningen med att inventera och riskbedöma produkter. Arbetet sker löpande vid till exempel inköp. På grundskolan och gymnasiet är det främst kemilärarna som arbetar med detta som ett pågående arbete. AME arbetar för att alla kemiska ämnen som används i verksamheten ska registreras i IChemistry.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Barn- och utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Socialnämnden, Tekniska nämnden, VEAB och VSBo.

▣ **Skugga i offentliga miljöer**

För att begränsa konsekvenserna av skadlig UV-strålning ska kommunen vid arbetet med detaljplaner och exploatering alltid belysa vikten av tillgången till skuggiga platser i offentliga miljöer, skolgårdar och förskolor, äldreboenden, kommunala bostadsområden och kommunala idrottsplatser.

2022: Socialförvaltningen har inte kommenterat denna åtgärd. Tekniska förvaltningen arbetar med att plantera träd i offentlig miljö. Träd har återplanterats vid Hjortsjöskolan, Fågelforskskolan och i Klevshult. Planering pågår gällande utemiljöer vid socialförvaltningens verksamhetslokaler. VSBO anser att det är viktigt att tänka på skuggan. Vissa uteplatser har skuggande tak. VSBo lyfter befintliga bostadsområden allt eftersom det sker upprustning av yttre miljö. ReMida har i samarbete med kommunledningskontoret hjälpt till att plantera fruktträd på förskolegårdarna. Vid de kommunala badplatserna för kultur- och fritidsförvaltningen en dialog med föreningar om vikten med att bevara träd för att bibehålla skuggan. Det finns även dialog om att plantera fler träd.

Ansvar: Tekniska nämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Socialnämnden, VSBo

▣ **Upphandling av ekologiska livsmedel och utbildning i inköpssystemet**

Vid upphandlingar av livsmedel ska aspekterna närproducerat och ekologisk beaktas som två parametrar. Inköparna av mat på inom socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen ska få utbildning i inköpssystemet och vikten av att välja ekologiska varor och produkter.

2022: Utbildningar i inköpssystemet erbjuds och genomförs efter förfrågan från verksamheten. Livsmedelsprodukter är tydlig markerade i kommunens beställningssystem som underlättar för beställarna att välja produkter med miljömärkning. Hur mycket miljömärkta produkter köps in beror ofta på budgetmedel.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Barn- och utbildningsnämnden, Socialnämnden

□ *Fasa ut farliga kemikalier*

Syftet med åtgärden är att minska användningen och spridningen av farliga kemikalier. En förteckning över vilka farliga kemiska ämnen som används i verksamheten upprättas i kommunens digitala kemikaliehanteringssystem. Kemikalierna ska riskbedömas och de mest miljö- och hälsofarliga ska fasa ut.

2022: Socialförvaltningen ska registrera och riskbedöma kemikalier i verksamhetssystemet Ichemistry samt ersätta ej lämpliga kemikalier.

Ansvar: Barn- och utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Socialnämnden, Tekniska nämnden, VEAB, VSBo och Kommunstyrelsen

□ *Grönska i den bebyggda miljön*

Grönskan i den bebyggda miljön ska öka genom att vi arbetar med grönstrukturplanen som ett kunskapsunderlag och utifrån den utför fysiska åtgärder. Det kan t ex vara att plantera träd, gröna tak/väggar eller öka grönyta och krontäckning på skolgårdar, äldreboenden och centrummiljöer. För Furugården, Sörgården och verksamheter inom funktionshinderomsorgen ska det även fokuseras på skugga och blomsterupplevler.

2022: Socialförvaltningen har påbörjat planeringsarbete med att iordningställa utemiljöerna för socialförvaltningens verksamhetslokaler. Under 2023 planeras Jupiter, Ringvägens gruppbostad och Sörgården äldreboende iordningställas.

VSBo arbetar med att stärka utemiljöerna allt eftersom då de är viktiga för de boendes trivsel. Under 2022 såddes öar med solrosor på grönytan på Tor i Vaggeryd och odlingslotterna på Tor utökades från 10 till 15 stycken.

ReMida planterade i samarbete med kommunledningskontoret, biblioteket och tekniska förvaltningen pollkragar med växter som gynnar pollinationer. De växterna fanns sedan kvar utanför biblioteket i Vaggeryd och utanför ReMida. Alla som ville kunde komma och plocka kryddor under hela våren och efter sommaren fick alla som ville ta upp hela plantor och ta med till sin gård.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, VSBo, Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden